

Законодавчі зміни у новому році

У пенсійному законодавстві

Перше. Законом України № 76-VIII «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України»:

- змінені розміри спеціальних пенсій;
- ліквідований достроковий вихід на пенсію за 1,5 року до досягнення пенсійного віку;
- передбачене встановлення Кабінетом Міністрів розмірів окремих видів надбавок та підвищень до пенсій.

Друге. Законом України № 80-VIII «Про Державний бюджет України на 2015 рік»:

- затверджені розміри прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати;
- надане право Кабінету Міністрів України встановлювати розміри окремих соціальних виплат.

Третє. Законом України № 71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи»:

- змінена межа для оподаткування великих пенсій;
- змінені умови сплати збору на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування з операцій купівлі-продажу іноземної валюти та за торгівлю ювелірними виробами.

Четверте. Законом України № 77-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці»:

- об'єднані фонди загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та від нещасного випадку на виробництві та професійних захворювань;
- встановлені нові умови нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

У пенсійному забезпеченні

Законом України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» затверджено розмір прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, з 1 січня 2015 року – 949 гривень (збережено на рівні минулого 2014 року), з 1 грудня – 1074 гривні.

Тобто, перерахунки пенсій, а також надбавок і підвищень до них (наприклад, доплати за понаднормовий стаж, підвищення пенсії учаснику бойових дій, який досяг 85 років, тощо), які проводяться при зміні прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб, передбачаються лише з 1 грудня 2015 року. Верховна Рада доручила Уряду проаналізувати розвиток фінансово-економічної ситуації в Україні та розглянути можливість індексації мінімального розміру соціальних виплат з 1 липня 2015 року.

Закон України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» від 28.12.2014 № 76-VIII. Він передбачає низку змін до

законів, що регулюють питання пенсійного забезпечення громадян.

Так, із 1 січня розміри пенсій, які призначаються за нормами законів України «Про державну службу», «Про прокуратуру», «Про статус народного депутата України» зменшено з 70% до 60% заробітної плати.

Довічне грошове утримання судді у відставці також встановлюється в розмірі 60% грошового утримання чинного судді (раніше було 70%).

При призначенні пенсії за законом «Про наукову та науково-технічну діяльність» відсоток від заробітної плати, що береться для обчислення пенсії, зменшено з 80 до 60.

Передбачено, що пенсіонер будь-якої із «спеціальних» категорій позбавляється права на одержання «спеціальної» пенсії у разі вчинення корупційного діяння (звільнення з роботи у зв'язку із засудженням за умисний злочин із використанням свого посадового становища або притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язане з корупцією).

Перерахунок «спеціальних» пенсій вже не буде проводитися щоразу при зростанні заробітної плати працюючих службовців. Порядок перерахунку пенсій, призначених народним депутатам України, працівникам прокуратури, суддям, державним службовцям, визначатиме Кабінет Міністрів України.

Закон також передбачає зміни в нарахуванні додаткової пенсії за шкоду, завдану здоров'ю, мінімального розміру пенсії з інвалідності особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, компенсаційної виплати членам їхніх сімей та надбавки до пенсії дітям війни. Зазначені виплати призначатимуть у порядку і розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Також із нового року скасовано законодавчі норми щодо можливості призначення дострокових пенсій особам, звільненим із роботи не більше ніж за 1,5 року через ліквідацію підприємства, організації, скорочення штату і за станом здоров'я. Пенсії, призначені достроково до 1 січня 2015 року, будуть виплачуватися і надалі.

Крім того, Законом визначено, що проведення індексації грошових доходів населення здійснюється у межах фінансових ресурсів бюджетів усіх рівнів, бюджету Пенсійного фонду України та бюджетів інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування на відповідний рік.

Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» від 28.12.2014 № 71-VIII введено податок на пенсії, що перевищують три розміри мінімальної заробітної плати (у розрахунку на місяць), встановленої на 1 січня звітного податкового року. У 2015 році це стосується пенсій, які перевищують 3654 грн. (Згідно із законодавством, яке діяло до 1 січня 2015 року, оподаткуванню підлягали суми пенсій, що перевищували 10 тис. гривень, у частині такого перевищення).

Оподаткуванню підлягає виключно перевищення, а не сума всієї пенсії. Це перевищення оподатковуватиметься за ставкою 15%. Наприклад, якщо розмір пенсії становить 4100 грн., то оподатковуються тільки 446 грн. – та частина, яка перевищує межу в 3654 грн. Якщо ж сума перевищення над трьома мінімальними заробітними платами більша за 10-

кратний розмір мінімальної заробітної плати (зараз – 12180 грн), то ставка податку збільшується до 20%.

Оподаткування пенсій здійснюється органами Пенсійного фонду України в автоматичному режимі. Пенсіонерові не потрібно звертатися з цих питань до податкової інспекції чи управління Пенсійного фонду України.

Щодо недержавного пенсійного страхування, то цим Законом уточнено, що до загального місячного (річного) оподаткованого доходу включається також дохід у вигляді сум пенсійних внесків, страхових платежів, у т.ч. за договорами добровільного медичного страхування та за договорами страхування додаткової пенсії, сплачений будь-якою особою-резидентом за платника податку чи на його користь.

Тож, починаючи із 01.01.2015 страхові платежі за договорами добровільного медичного страхування та за договорами страхування додаткової пенсії тепер підлягають обкладенню податком на доходи фізичних осіб.

Зважаючи на асоціальну направленість зазначених вище законів, Профспілка листом від 26.12.2014 № 01-326 закликала народних депутатів України – членів Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Верховної Ради України докласти зусилля задля недопущення їх прийняття у запропонованій Кабінетом Міністрів України редакції. На жаль, позиція Профспілки була врахована лише частково.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо удосконалення пенсійного забезпечення», поданого народним депутатом України Шухевичем Ю.Р. (реєстр. № 1086 від 28.11.2014), продовжено до 1 січня 2022 року термін обмеження (на цей час – 1 січня 2016 року) права подання довідки про заробітну плату за будь-які 60 календарних місяців страхового стажу підряд до 1 липня 2000 року (абзац перший частини першої статті 40 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»).

Також продовжено до 1 січня 2022 року термін обмеження (на цей час – до 1 січня 2015 року) права звернення за призначенням пенсії жінок, яким виповнилося 55 років, щодо дострокового виходу на пенсію за віком, за наявності страхового стажу не менше 30 років та за умови звільнення з роботи. У цьому випадку розмір їх пенсії, обчислений відповідно до статті 27 та з урахуванням статті 28 цього Закону, зменшується на 0,5 відсотка за кожний повний чи неповний місяць дострокового виходу на пенсію (абзац перший пункту 7-2 Розділу XV «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»).

Зазначаємо, що Профспілка ще у грудні 2014 року зверталася до народних депутатів України з проханням підтримати проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо удосконалення пенсійного забезпечення», поданого народним депутатом України Шухевичем Ю.Р. (реєстр. № 1086 від 28.11.2014).

Відділ соціально-економічного захисту виконавчого апарату ППОЗУ

У зборі з операцій купівлі-продажу іноземної валюти

Закон України № 71-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» визначає таке:

– платниками збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з операцій купівлі іноземної валюти в готівковій формі є фізичні особи (крім фізичних осіб, що здійснюють операції з купівлі іноземної валюти для погашення кредитів);

– зазначені платники сплачують збір у розмірі 2 % від суми операції з купівлі іноземної валюти в готівковій формі;

– організацію і контроль за сплатою (утриманням) зазначеного збору здійснює Національний банк України;

– звіт про нарахування (утримання) та сплату збору на обов'язкове державне пенсійне страхування при здійсненні операцій з купівлі іноземної валюти в готівковій формі банки подаватимуть до 20 числа місяця, що настає за звітним, до органів Пенсійного фонду України у порядку та за формою, визначеними Кабінетом Міністрів України.

Крім того, змінений порядок сплати збору фізичними особами та суб'єктами господарювання, які здійснювали торгівлю ювелірними виробами:

– платниками збору визначені фізичні особи та суб'єкти господарювання, які подають ювелірні та побутові вироби з дорогоцінних металів на клеймування державним пробірним клеймом до казенних підприємств пробірного контролю;

– збір зазначені платники сплачують у розмірі 10 % від вартості основного дорогоцінного металу (золото, срібло, платина, паладій), у перерахунку на вагу чистого металу, що міститься у сплаві, з якого виготовлено ювелірний чи побутовий виріб, визначеної за офіційним курсом Національного банку України на банківські метали на час подання платником збору ювелірних та побутових виробів на клеймування до казенного підприємства пробірного контролю;

– контроль за сплатою (утриманням) зазначеного збору здійснює Державна фіскальна служба України;

– казенні підприємства пробірного контролю подають до 20 числа місяця, що настає за звітним, до органів Пенсійного фонду України звіт про нарахування (утримання) та сплату збору на обов'язкове державне пенсійне страхування при здійсненні клеймування виробів державним пробірним клеймом у порядку та за формою, визначеними Кабінетом Міністрів України.

Перелік казенних підприємств пробірного контролю розміщено на офіційному веб-сайті Державної пробірної служби України www.assay.gov.ua.

У соціальних стандартах

Розміри прожиткового мінімуму та мінімальної заробітної плати на 2015 рік

Вид виплат	з 1 січня 2015 року (грн)	з 1 грудня 2015 року (грн)
прожитковий мінімум		
на одну особу в розрахунку на місяць	1176	1330
дітей віком до 6 років	1032	1167
дітей віком від 6 до 18 років	1286	1455
працездатних осіб	1218	1378
осіб, які втратили працездатність	949	1074
мінімальна заробітна плата	1218	1378

Зміни в нарахуванні ЄСВ

Закон України № 77-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці»:

– передбачене нарахування єдиного внеску за кожну застраховану особу;

– запроваджений мінімальний внесок за місяць за найманих працівників;

– запроваджено знижувальний коефіцієнт розміру єдиного внеску за найманих осіб за основним місцем роботи для роботодавців, які підвищують заробітну плату.

Роз'яснення з питань нарахування та сплати єдиного внеску надає Державна фіскальна служба України.